Adaletli Yönetimde, Zulüm Yetkisi Yoktur!

Dr. Öğr. Üyesi Mustafa KARAAĞAÇLI
G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi, EBB Öğr. Üyesi.

1. Adaletli Yönetimin Temeli ve Tümeli

Adalet, hak ve hukuka uygunluk, hakkı gözetme, herkese kendine uygun düşeni, kendi hakkı olanı verme ve doğrulukla davranmaktır. Çünkü; adalet, hak-hukuk, doğru anlamında olup, yasaların doğruluk ile hakka uygun olmasıdır. Adalet, doğru, dürüst ve dengeli olmaktır. Adalet, adillik ve hak gözetmektir (Mumcu, 2001; 146 ve Çeçen,2003:7).

Adaletin en yalın ve temel olarak merkezi ve yerel yönetimlere yansıması, nesnel olma ve dürüst davranmayla gerçekleşir.

2.Adaletli Yönetimin Olmazsa Olmazları

Adaletin görünür kılınabilmesinin somut yolu; hukuk sisteminin işlerlik anlayışıdır.

Adaletin görünürlüğü için salt hukuk sisteminin işlerliği yeterli değildir!

Hukuku sisteminin ahlak felsefesiyle ve mesleki etik iklimiyle desteklenmesi gerekir.

Adaletli yönetimde yaşamsal önemde değerli ve önemli olan kalıp değer davranışlar şunlardır:

- Adalet, haksızlıktan kaçınmaktır. Yani; (1)Yasal, (2)İnsani ve (3)Kul ölçekli hakları korumaktır.
- Adil davranmaktır. Yani; tarafsız ve nesnel olarak davranmaktır.
- Gerçeği olduğu gibi kabul etmektir. Yani; olgu ve olaylara manipülasyon yapmadan yaklaşmaktır.
- Yönetilenler arasında ayırımcılık yapmamaktır. Yani; kanunları eşit yurttaş haklarına uygun uygulamaktır.

Adaletli yönetim, insanların yaşam tarzlarına duyarlı olmayı ve yasal kurallar kapsamında hoşgörü göstermeyi gerektirir

3.Adaletli Yönetimde Zulüm Yetkisi Yoktur!

Yönetimin genelde adaletli özelde ise şu yönetsel işlevleri göstermesi "adalet ve yönetim ikliminin başarısı" için yaşamsaldır:

(1)İşbirliğini sağlama, (2)Çalışanların hakkını koruma, (3)Çalışma motivasyonunu sağlama, (4)Ulusal kaynakları doğru kullanma, (5)Yönetimde eşitlik ilkesini gözetme, (6)Çalışma süreçlerinde iş güvenliği kurallarını sağlama, (7)Girdi-Çıktı birimlerini değerlendirme ve (8)Kısa-orta ve uzun erimli hedefler doğrultusunda büyük resimli yani stratejik planlamalar yapmadır.

Yukarı satırlarda sıralanan özellikler arasında adaletli bir yönetimde "zulüm yetkisi yoktur!"
Çünkü; zulüm eş deyişiyle kıygı, bir kişiye veya gruba başka bir kişi veya grup tarafından kötü davranılmasıdır.

Zulüm; sahada somut olarak, inançsal iklimde, ırksal kimliklerde ve siyasal ideolojik tavırlarda kendini gösterir.

Boşnak Müslümanlarına karşı yapılan Sırpların yaptığı Srebrenitsa Katliamı inançsal, Nazi Almanya'sının Litvanya'yı işgali etmesi ırksal, Çin Halk Cumhuriyeti'nde 1957'den 1959'a kadar olan süreçte merkezi yönetimden farklı düşünenlerin tasfiye edilmesi, halk iradesine aykırı davranma, basın yayın kısıtlamaları da tarihsel ve güncel zulüm örneklerindendir (Millett, 2016).

Çünkü; zulüm, ,kanunlar gereği, usul ve esas işleyişinde sosyal adalet ve eşitlik ilkelerinin lekelenmesidir.

Çünkü; zulüm, güçler ayrılığının yasama, yürütme ve yargı tam bağımsızlığının uygulanma-ma-sıdır.

4.Cumhuriyetçi Demokraside Adaletle Zulüm Yan Yana Gelemez!

Halk iradesine ve yasal metinlere uy-ma-yan her türden inançsal, ırkçı-kimlikçi ahlaklı ve siyasal baskılı uygulamalar birer zulüm ve insanlık suçudur.

Türkiye Coğrafyası'nde merkezi ve yerel yönetimlerle her yurttaşın uyması gereken temel yasal metin olan Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 7,8 ve 9. Maddeleri de yasama, yürütme ve yargı yetkisindeki ayrıma rol karmaşasına düşülmemesinin en açık ve somut yazındır (TC Anayasası, 1982).

Adaletli yönetimin gerçekleşmesi ve zulümden uzak yönetimler için; yeni özneli liberal siyasal uygulamalar yerine; Cumhuriyetçi Demokrasi'nin kurucu felsefesine ve Atatürk İlkelerine uygun yönetim politikalarına güncelde her zamankinden daha çok ihtiyaç bulunmaktadır (Karaağaçlı, 2024).

Zira ancak; bu ihtiyacın karşılanmasıyla; kamusal temelli, ulusal derinlikli, çoğunluklu, çoklu, katılımcı, sosyal, laik hukuk sistemiyle birey ve toplum kimyasını zedeleyen; adalet-siz-liğin ve zulmün önlenebileceği unutulmamalıdır.

5.Söz Sonunda; Filozofide ve Kutside Adalet ve Zulüm

Sokrates adaleti, "herkesin kendi üzerine düşeni yapması ve aynı zamanda kendi payına da sahip olması" olarak tanımlar. Aristoteles'e göre; "adalet erdemler tümeli olarak yasalara uymak ve eşit davranmaktır." Aristoteles, adaleti (1)Tümel yani yasalar (2)Tekil yani eşitlik olarak kriterize eder (Aristoteles,2005).

Kutside ise adalet; "zulmedenler yaptıkları **zulüm** ve haksızlıkların cezasını görürler" düşünseliyle vurgulanırken; "adaletli yönetim, her tür yönetselin üzerindedir" bulgusu da gezegende ve Türkiye ölçeğinde yöneten, yönetilen herkes için ortak ve yadsınamaz bir çıkış noktası olarak görülmelidir (Karaağaçlı, 2025).

Kaynaklar

Aristoteles (2005). **Nikomakhos'a Etik,** Çev; Saffet Babür, Kebikeç Yayınları, Ankara.

Çeçen, A. (2003). **Adalet Kavramı.** Turhan Kitabevi, Ankara.

Karaağaçlı, M. (2024). **Liberalizmle Zedelenen Sosyal Adalet ve Eşitlik.** http://www.mektepligazete.com.Köşe Yazıları. Mustafa Karaağaçlı. 02.12.2024.

Karaağaçlı, M.(2024). **Adalet Yönetimden Öndedir.** http://www.mektepligazete.com. Köşe Yazıları. Mustafa Karaağaçlı. 10.02.2025.

Mumcu, A. (2001). "Günümüzde Türk Hukuk Uygulamasında Adalet Kavramının Yeri", **Adalet Kavramı**. Ed. Adnan Güriz, TFK Yayınları, Ankara, 2001, s.146 – 147.

T.C. Anayasası (1982) **Türkiye Cumhuriyeti Anayasası.** Ankara: TBMM. 2709 Sayılı Kanun, 7.11.1982.

Millett, K. (2016). "**Siyasî** Tutukluların Tanıklıkları Üzerine Bir Deneme." https://www.metiskitap.com/catalog/text/57275.

Etiksel İlke
Burada yer verilen görüşlerden yapılan alıntılarda kaynak gösterilmesi etiksel olarak uygun olacaktır.

İletişim ve Erişimi
e-posta : mkara@gazi.edu.tr
Web (1) : w3.gazi.edu.tr/~mkara
Web (2) :https://avesis.gazi.edu.tr/mkara
ORCID:https://orcid.org/0000-0003-3488-1021

Süren Yayın Ortamları ve Portalları
Futbol-spor-yorum :www.yurtspor.com.yazarlar
Eğitim,sosyoloji,güncel:www.mektepligazete.com.köşeyazıları
Bilim-araştırma :www.mektepligazete.tebeşirbülten.com
Tüm yayınlar blogu :mustafakaragacli.blogspot.com

Bilişim Medyaları
Facebook (1): Kirizma
Facebook (2): Mustafa Karaağaçlı
X : M_Karaagacli_
İnstagram : mustafakaraagacli1
Youtube :AkademikAda